

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

№ 1(43) 2026

Київ – 2026

- Савенко Л.П.** 1073
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО МОНОЛОГІЧНОГО ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ В КОНТЕКСТІ РИТОРИКИ, КУЛЬТУРИ ФАХОВОЇ МОВИ ТА КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ
- Саліонович Л.М., Рубцова В.В., Нетецька Т.М.** 1087
КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРОМПТУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ
- Скрипник А.В.** 1102
МОВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ БРЕНДУ МІСТА ПАРИЖ У ТУРИСТИЧНОМУ ТА МЕДІАДИСКУРСІ
- Слободзяник О.З., Білоусова Р.З.** 1115
ЕТИКЕТНА ФОРМА ВИБАЧЕННЯ В АСПЕКТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
- Соленко А.В.** 1130
МАСКИ ЩИРОСТІ: МЕТАМОДЕРНІСТСЬКА АМБІВАЛЕНТНІСТЬ У ПРОЗІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ
- Солодка Л.О.** 1137
ОНІРИСТИЧНІ ТА СОМАТИЧНІ МОДЕЛІ ПСИХОТРАВМИ ВІЙНИ В ПРОЗІ Е. М. РЕМАРКА ТА І. БАГРЯНОГО
- Станко Д.В., Рогач Л.В., Кішко О.В., Почепецька Т.М., Штефанюк Н.С.** 1150
ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ГЕНЕРАТИВНОГО ШІ
- Супрун Л.В., Макодай І.І., Мазур Н.В.** 1163
СТРАТЕГІЇ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Супрун В.М., Полянська К.С., Горпинюк О.П.** 1178
КОМУНІКАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКЛАДАННЯ АНГЛОМОВНОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

УДК 378.147:81'243:61

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-1178-1192](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-1178-1192)

Супрун Володимир Миколайович доктор філологічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри філології ВНМУ ім. М.І. Пирогова, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0002-5290-3493>

Полянська Катерина Степанівна кандидат педагогічних наук, доктор філософії, викладач кафедри філології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, <https://orcid.org/0000-0002-7489-1534>

Горпинюк Оксана Петрівна старший викладач кафедри філології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, м. Вінниця, <https://orcid.org/0009-0009-4560-2762>

КОМУНІКАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКЛАДАННЯ АНГЛОМОВНОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Анотація. Викладання англomовної медичної термінології в сучасному освітньо-науковому просторі є багаторівневим лінгводидактичним процесом, що поєднує філологічні, термінознавчі та дискурсивно-прагматичні підходи.

Основною метою цього процесу є формування у здобувачів вищої освіти галузі охорони здоров'я спеціалізованої термінологічної компетенції, яка забезпечує точність і адекватність професійного мовлення.

Медична термінологія розглядається як структурно впорядкована лексико-семантична підсистема, що характеризується високою семантичною однозначністю та функціональною спрямованістю у науководослідних, клінічних та міжособистісних комунікативних ситуаціях.

Особлива увага приділяється контекстуалізації та семантичному аналізу термінів, вивченню їх морфемної організації, етимології та дериваційного потенціалу. Це дозволяє студентам прогнозувати значення нових термінів і диференціювати близькі за формою, але різні за значенням одиниці. Системний підхід до навчання включає поєднання традиційних форм занять із проектною діяльністю, моделюванням професійного дискурсу, гейміфікацією та використанням мультимедійних і цифрових

технологій, включаючи VR, AR та AI. Така інтеграція сприяє ефективному засвоєнню лексики, розвитку прагматичної компетенції та формуванню здатності до адекватного використання термінів у різних типах медичного дискурсу.

Велике значення мають когнітивні та емоційні аспекти навчання, оскільки медична термінологія характеризується високою абстрактністю і щільністю понять.

Використання клінічних наративів, рольових ігор та автентичних кейсів забезпечує глибше засвоєння інформації та готовність до її застосування у практичній діяльності.

Прагмалінгвістичний аспект акцентує увагу на адаптації термінології до когнітивних можливостей пацієнта та міжкультурних чинників комунікації, що забезпечує формування емпатійного та етично коректного дискурсу.

Вивчення міжнародного досвіду, зокрема освітніх моделей США і Великої Британії, демонструє різні підходи до інтеграції практичних і філологічних компонентів у підготовку медичних фахівців. Незалежно від моделі, ефективне навчання англomовної медичної термінології базується на системному урахуванні лексико-семантичних, структурних і прагматичних характеристик термінів, інтеграції когнітивних, мультимодальних і симуляційних технологій та розвитку міжкультурної компетенції. Таким чином, сучасне викладання англomовної медичної термінології передбачає формування професійної мовної особистості, здатної до точного, адекватного і культурно чутливого використання спеціалізованої лексики в глобалізованому медичному просторі.

Ключові слова: медична комунікація; ефективні підходи комунікації; пацієнт; компетенція; мовленням; майбутні лікарі; вищі медичні навчальні заклади.

Suprun Volodymyr Doctor of Philological Sciences, Professor, Acting Head of the Department of Philology, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, <https://orcid.org/0000-0002-5290-3493>

Polanska Catherine Candidate of Pedagogical Sciences, PhD, Lecturer at the Department of Philology, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, [ehttps://orcid.org/0000-0002-7489-1534](https://orcid.org/0000-0002-7489-1534)

Horpyniuk Oksana Senior Lecturer at the Department of Philology, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, <https://orcid.org/0009-0009-4560-2762>

COMMUNICATIVE POTENTIAL OF TEACHING ENGLISH MEDICAL TERMINOLOGY TO HIGHER EDUCATION STUDENTS IN THE FIELD OF HEALTHCARE

Abstract. The teaching of English-language medical terminology within the contemporary educational and scientific framework is a multi-layered linguodidactic process that combines philological, terminological, and discursive-pragmatic approaches. The primary goal of this process is to develop the specialized terminological competence of students in the healthcare field, ensuring the accuracy and adequacy of professional speech.

Medical terminology is regarded as a structurally organized lexicosemantic subsystem characterized by high semantic clarity and functional orientation in research, clinical, and interpersonal communicative situations. Special attention is given to the contextualization and semantic analysis of terms, the study of their morphemic structure, etymology, and derivational potential. This enables students to predict the meanings of new terms and differentiate between formally similar but semantically distinct units.

A systematic approach to teaching includes the combination of traditional classroom methods with project-based activities, professional discourse simulation, gamification, and the use of multimedia and digital technologies, including VR, AR, and AI. Such integration promotes effective vocabulary acquisition, the development of pragmatic competence, and the ability to use terms appropriately across various types of medical discourse.

Cognitive and emotional aspects of learning are of significant importance, as medical terminology is characterized by high abstraction and conceptual density. The use of clinical narratives, role-playing, and authentic case studies ensures a deeper understanding of the material and prepares students for its practical application. The pragmalinguistic aspect emphasizes the adaptation of terminology to the cognitive capabilities of the patient and intercultural communication factors, fostering the development of an empathetic and ethically appropriate discourse.

An examination of international experience, particularly educational models in the USA and the United Kingdom, highlights different approaches to integrating practical and philological components in the training of medical professionals. Regardless of the model, effective teaching of English-language medical terminology relies on a comprehensive consideration of the lexicosemantic, structural, and pragmatic features of terms, the integration of cognitive, multimodal, and simulation technologies, and the development of intercultural competence. Thus, contemporary teaching of English-language

medical terminology aims to shape a professional linguistic identity capable of accurate, adequate, and culturally sensitive use of specialized vocabulary in the globalized medical space.

Keywords: medical communication; effective communication approaches; patient; competence; speech; future doctors; higher medical educational institutions.

Постановка проблеми. Викладання англомовної медичної термінології в сучасному освітньо-науковому просторі доцільно розглядати як багаторівневий лінгводидактичний процес, що формується на перетині філологічних, термінознавчих і дискурсивно-прагматичних чинників та спрямований на розвиток спеціалізованої термінологічної компетенції здобувачів вищої освіти галузі охорони здоров'я. Викладання та вивчення англійської мови для медичних цілей (ЕМР) є невід'ємною складовою медичної освіти, особливо в країнах, де англійська не є рідною мовою [11].

У межах сучасної лінгвістичної парадигми медична термінологія постає як структурно впорядкована лексико-семантична підсистема, для якої характерні дефінітивна точність, семантична однозначність і чітка функціональна зумовленість у професійному медичному дискурсі.

У полікультурному академічному середовищі, де англійська мова фактично виконує роль глобальної мови науки й медицини, особливої актуальності набуває опанування англомовної медичної терміносистеми. Йдеться не лише про сформованість рецептивної та продуктивної лексичної компетенції, але й про здатність до прагматичної інтерпретації термінів та їх дискурсивно адекватного використання.

У цьому контексті медичний термін функціонує як мовний знак спеціального призначення, значення якого реалізується в конкретних комунікативних ситуаціях – науково-дослідних, клінічних і лікарсько-пацієнтських. Щоб стати майбутніми лікарями, студенти-медики повинні не лише засвоїти медичні знання, але й опанувати англійську мову для ефективної комунікації, оскільки вона часто є основною мовою медичної літератури та професійного спілкування [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійна медична комунікація є об'єктом дослідження багатьох науковців. Основні проблеми комунікації за професійним спрямуванням аналізували І. Боровик, Н. Корильчук та В. Творко. Протоколи взаємодії лікаря з пацієнтом розглядали В. Марихереда, О. Рохачевський, Є. Опрія та Ю. Белозерцева-Баранова. Психологічний аспект у стосунках лікаря з пацієнтом вивчала Ю. Колісник-Гуменюк. Дослідження комунікативної культури у майбутніх медичних працівників було проведено О. Колодницькою. Окрему увагу

приділено комунікативним бар'єрам у медичному спілкуванні, про що описали О. Шаніна та О. Сікорська.

Мета статті. Метою статті є визначення ефективних лінгводидактичних підходів та інструментів для формування спеціалізованої термінологічної компетенції здобувачів вищої освіти галузі охорони здоров'я, що забезпечують точність, дискурсивну адекватність і міжкультурну комунікативну компетенцію. Проаналізувати сучасні підходи до викладання англійської медичної термінології в міжнародній освітній практиці. Визначити основні лінгводидактичні та когнітивні принципи формування термінологічної компетенції. Дослідити роль мультимедійних, VR/AR та AI-технологій у процесі засвоєння медичної лексики. Виявити перспективи застосування проєктної діяльності та гейміфікації для підвищення ефективності лексичного та дискурсивного навчання.

Виклад основного матеріалу. Термінологічну компетенцію медичного фахівця доцільно трактувати як інтегративне лінгвістичне утворення, що охоплює здатність до коректної ідентифікації, семантичної інтерпретації та нормативного використання термінологічних одиниць відповідно до жанрово-дискурсивних вимог медичної комунікації. Крім того, більшість медичних заходів, конференцій, семінарів і спільних дослідницьких проєктів зазвичай проводяться англійською мовою [9, 10].

Порушення термінологічної точності, зумовлені формальною омонімією, полісемією або міжмовною інтерференцією, можуть призводити до комунікативних збоїв, які в межах медичного дискурсу набувають клінічно значущого характеру. З огляду на зазначене, викладання англійської медичної термінології потребує комплексного філологічно орієнтованого підходу, що інтегрує положення лексикології, термінознавства, семантики та прагмалінгвістики. Особливого значення в цьому процесі набуває системний аналіз структури медичних термінів, який передбачає вивчення їх морфемної організації, етимологічного походження та дериваційного потенціалу. Переважання латинсько-грецької основи в англійській медичній термінології зумовлює необхідність формування в студентів навичок морфемно-семантичної декомпозиції термінологічних одиниць як засобу прогнозування їх значення.

Важливу роль відіграє й семантичний аналіз медичної термінології, спрямований на диференціацію лексичних одиниць, близьких за формою, але різних за значенням, а також на розмежування денотативного й функціонально-прагматичного значення термінів у різних типах медичного дискурсу. Семантична точність і відсутність амбігуальності є визначальними характеристиками медичної терміносистеми, адже будь-яка лексична неточність може мати безпосередні наслідки для процесів діагностики,

прогнозування та лікування. Таким чином, володіння англійською мовою дає змогу студентам-медикам налагоджувати контакти з колегами та експертами, що сприяє співпраці та інноваціям у медичній сфері [5].

Контекстуалізація термінологічних одиниць розглядається як ключовий принцип філологічно орієнтованого навчання, оскільки значення медичного терміна актуалізується виключно в межах конкретного текстувального й дискурсивного оточення. Аналіз функціонування термінів у клінічних звітах, наукових публікаціях і ситуаціях професійної усної комунікації сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти навичок адекватної інтерпретації термінологічних одиниць з урахуванням прагматичних параметрів мовлення та комунікативних інтенцій учасників взаємодії. Крім того, в багатьох країнах медичне середовище обслуговує різноманітне населення, яке може включати англомовних пацієнтів [2].

Викладання англомовної медичної термінології в межах фахового філологічного дискурсу постає як процес формування термінологічної свідомості, що ґрунтується на системному аналізі лексико-семантичних, структурних і функціональних характеристик термінів. Такий підхід забезпечує високий рівень термінологічної точності, дискурсивної адекватності та комунікативної ефективності професійного мовлення майбутніх медичних фахівців, що є одним із ключових завдань сучасної медичної освіти.

Комунікативний потенціал викладання англомовної медичної термінології здобувачам вищої освіти галузі охорони здоров'я реалізується через інтеграцію лінгводидактичних стратегій, когнітивно-психологічних механізмів та філологічного аналізу терміносистеми. Такий підхід забезпечує не лише ефективне засвоєння спеціалізованої лексики, але й формування здатності до її адекватного функціонування в межах різних типів медичного дискурсу – наукового, клінічного та міжособистісного професійного спілкування.

Педагогічний процес навчання англомовної медичної термінології у лінгводидактичному аспекті передбачає використання спеціалізованих методів, спрямованих на формування глибокого розуміння лексичних одиниць та їх функціонально-семантичних характеристик. Традиційні форми навчання, такі як лекції та практичні заняття, у межах філологічно орієнтованої моделі доповнюються інноваційними методиками, що стимулюють когнітивні процеси аналізу, інтерпретації та продукування термінологічних одиниць у професійно значущих комунікативних ситуаціях. Одним із ключових інструментів лінгводидактики є метод моделювання професійного медичного дискурсу. Він передбачає відтворення реальних або максимально наближених до реальності клінічних комунікативних сценаріїв, у межах яких студенти актуалізують англомовну

медичну термінологію в умовах комунікативної напруженості. Ефективна комунікація необхідна для збору анамнезу [6], пояснення діагнозів [12] та обговорення варіантів лікування [1]. Такий підхід сприяє автоматизації лексичних навичок, розвитку прагматичної компетенції та формуванню здатності до точного й доречного мовного вибору.

Проектна методика у викладанні медичної термінології виступає засобом формування дискурсивної та текстотворчої компетенції. Виконання студентами проєктів, що охоплюють створення медичних протоколів, клінічних звітів, історій хвороб або діагностичних описів, дозволяє інтегрувати термінологічні одиниці у цілісні текстові структури. Це сприяє усвідомленню функціональної ролі термінів у межах конкретних жанрів медичного дискурсу та формує навички контекстуально обґрунтованого використання спеціалізованої лексики. Володіння англійською мовою підвищує здатність надавати якісну медичну допомогу та забезпечувати безпеку пацієнтів. Опанування англійської мови дозволяє майбутнім лікарям зменшити ці ризики та забезпечити чіткіше спілкування з пацієнтами й колегами [13].

Застосування елементів гейміфікації в навчанні англомовної медичної термінології виконує роль когнітивної та мотиваційної стимуляції. Інтерактивні завдання, лексичні тренажери, змагальні формати та симуляційні мовні ігри сприяють довготривалому запам'ятовуванню термінів, активізують асоціативні механізми пам'яті та формують позитивну навчальну мотивацію. У філологічному контексті гейміфікація розглядається як засіб інтенсифікації мовленнєвої діяльності та зниження афективного фільтра при опануванні складної термінологічної лексики. Гейміфікація, яку визначають як застосування елементів дизайну ігор (наприклад, бали, значки, таблиці лідерів) і принципів у неігрових контекстах з метою підвищення залученості та мотивації, є ефективною педагогічною стратегією в освіті [4].

Це підтверджується ґрунтовними теоретичними підходами, зокрема Теорією самовизначення, яка визначає автономію, компетентність і пов'язаність як ключові компоненти, що сприяють мотивації або задоволяють її; загалом гейміфікація узгоджується з сучасними педагогічними підходами, які надають пріоритет активному навчанню [7]. Цифрові технології відіграють дедалі важливішу роль у навчанні англомовної медичної термінології, оскільки вони забезпечують мультимодальну подачу лексичного матеріалу та створюють умови для інтерактивної взаємодії з ним. У медичній освіті було виявлено, що гейміфіковані втручання є ефективними для покращення збереження знань, командної роботи та задоволеності здобувачів освіти [5].

Онлайн-платформи, дистанційні курси, віртуальні симулятори та цифрові медичні лабораторії поєднують вербальні, візуальні й аудіальні канали сприйняття, що відповідає принципам когнітивної мультимодальності та зменшує навантаження на робочу пам'ять під час засвоєння складних терміносистем. Вивчення англomовної медичної термінології пов'язане зі значними когнітивними зусиллями, адже медична лексика вирізняється високою щільністю понять, абстрактністю та формальною складністю, адже студенти часто мають труднощі з вимовою, розумінням і використанням спеціалізованої лексики в клінічних контекстах [14].

Теорія когнітивного навантаження, запропонована Дж. Свеллером, пояснює необхідність оптимізації навчального матеріалу для запобігання перевантаженню робочої пам'яті здобувачів освіти. У цьому контексті поступове введення термінів, їх тематична кластеризація та контекстуалізація виступають ефективними стратегіями лінгводидактичної оптимізації. Особливого значення набуває когнітивно-емоційний компонент навчання, оскільки емоційно забарвлений матеріал сприяє глибшій семантичній обробці інформації. Використання клінічних наративів, рольових ігор та автентичних медичних кейсів дозволяє поєднувати абстрактні терміни з реальними комунікативними ситуаціями, що значно підвищує рівень їх засвоєння та готовності до професійного використання.

Подальший розвиток філологічно орієнтованого підходу до викладання медичної термінології пов'язаний із врахуванням положень когнітивної лінгвістики та теорій мультимодального навчання, що пояснюють механізми обробки складної спеціалізованої лексики. Так, когнітивна теорія мультимедійного навчання Р. Мейєра доводить, що ефективність засвоєння інформації зростає, якщо поєднувати вербальний і візуальний канали обробки. Це особливо релевантно для медичної термінології, яка відзначається високим рівнем абстракції та концептуальної насиченості.

У лінгводидактичному вимірі мультимедійні технології стають засобом оптимізації когнітивного навантаження шляхом структурованої подачі термінологічного матеріалу. Відеолекції, анімаційні моделі, інтерактивні схеми, тривимірні візуалізації та віртуальні симуляції дозволяють здійснювати семіотичне дублювання інформації, що сприяє глибшій семантичній обробці термінів і формуванню стійких когнітивних репрезентацій. Дослідження останніх років наголошують на важливості інтеграції технологій у викладання ESP для підвищення залученості студентів і створення більш автентичного мовного середовища [3].

У цьому сенсі цифрові технології виступають як когнітивні інструменти, які посередовують процес інтерналізації спеціалізованої лексики. Особливе місце у сучасній лінгводидактиці займають технології віртуальної

(VR) та доповненої реальності (AR), які створюють імерсивне дискурсивне середовище для практичного застосування англomовної медичної термінології. VR- та AR-сценарії дозволяють моделювати складні клінічні ситуації, у межах яких студенти виконують мовленнєві завдання, використовуючи термінологічні одиниці в реальному часі. Такий формат навчання формує дискурсивну компетенцію, адже терміни функціонують не ізольовано, а як частина цілісної комунікативної події.

З філологічного погляду VR- і AR-технології можна розглядати як інструменти дискурсивної симуляції, що дозволяють відтворювати типові жанрові моделі медичного мовлення: збір анамнезу, формулювання діагнозу, обговорення терапевтичних стратегій, пояснення медичних процедур пацієнтові. У таких умовах активізуються прагматичні параметри мовлення, включно з вибором реєстру, адаптацією термінології до рівня мовної компетенції адресата та урахуванням міжкультурних чинників комунікації.

Використання штучного інтелекту (AI) у навчанні англomовної медичної термінології відкриває нові можливості для персоналізації лінгводидактичного процесу. AI-орієнтовані освітні платформи здатні аналізувати мовленнєву діяльність студентів, виявляти типові лексико-семантичні помилки, пов'язані з термінологічною інтерференцією, та адаптувати навчальний контент до індивідуальних когнітивних потреб. Таким чином реалізується принцип адаптивного навчання, що зменшує надлишкове когнітивне навантаження.

З позицій когнітивної психології AI виконує роль метакогнітивного посередника, який підтримує процес саморефлексії та самокорекції мовленнєвих навичок. Автоматизований зворотний зв'язок щодо точності використання термінів, їх семантичної адекватності та прагматичної доречності дозволяє студентам усвідомлювати власні мовні стратегії і поступово вдосконалювати професійне мовлення. У філологічному контексті це сприяє формуванню метамовної свідомості та критичного ставлення до власного терміновживання. Особливо важливим аспектом навчання англomовної медичної термінології є забезпечення когнітивного переносу знань із навчального середовища у реальну клінічну практику. Теорія когнітивного переносу, представлена Ш. Р. Мак-Дермоттом, підкреслює необхідність інтеграції термінологічних знань у практичні комунікативні сценарії, які відтворюють автентичні умови професійної діяльності. У цьому контексті симуляційні технології та проблемно-орієнтоване навчання стають ефективними засобами забезпечення функціональної готовності студентів до використання термінів у реальних медичних ситуаціях.

Інтеграція мультимедійних, імерсивних та AI-орієнтованих технологій у процес викладання англomовної медичної термінології не лише оптимізує когнітивні процеси засвоєння лексики, але й сприяє формуванню дискурсивної, прагматичної та міжкультурної компетенції майбутніх медичних фахівців. Філологічна інтерпретація цих технологій дозволяє розглядати їх як інструменти мовної соціалізації в професійному медичному дискурсі. У межах сучасного філологічного осмислення медичної комунікації особливої ваги набуває прагмалінгвістичний аспект використання англomовної медичної термінології, зокрема у взаємодії між лікарем і пацієнтом. Медичний дискурс у цьому випадку постає як інституційно зумовлений тип мовлення, що характеризується асиметрією комунікативних ролей, високим рівнем відповідальності за мовний вибір та необхідністю поєднання термінологічної точності з емоційно-психологічною чутливістю. Правильне використання медичних термінів у лікарсько-пацієнтській комунікації вимагає від фахівця не лише знання дефініцій, але й уміння адаптувати спеціалізовану лексику до когнітивних можливостей адресата. З позицій прагмалінгвістики така адаптація реалізується через стратегії перефразування, спрощення термінологічних конструкцій, використання метафоричних пояснень та контролю реєстру мовлення. Ігнорування цих чинників може призводити до комунікативних збоїв, підвищення тривожності пацієнта та зниження ефективності лікувального процесу.

Комунікативна компетенція медичного працівника передбачає здатність до активного слухання, що у філологічному розумінні охоплює інтерпретацію не лише вербального повідомлення, але й його прагматичного та інтонаційного компонентів. Як зазначає Дж. Брунер, активне слухання включає реконструкцію смислу висловлювання з урахуванням контексту, невербальних сигналів і комунікативних намірів мовця. У медичному дискурсі це дозволяє лікарю адекватно інтерпретувати симптоми, скарги та емоційний стан пацієнта, коригуючи власне мовлення відповідно до ситуації.

Важливим складником навчання англomовної медичної термінології є формування емпатійного дискурсу, який поєднує точність терміновживання з етично та психологічно коректною комунікацією. У цьому випадку терміни перестають бути суто номінативними одиницями і набувають прагматичного навантаження, оскільки спосіб їх використання безпосередньо впливає на сприйняття інформації пацієнтом. Філологічно орієнтоване навчання повинно враховувати ці особливості, формуючи в студентів навички мовної адаптації та емпатійної інтерпретації. З огляду на глобалізаційні процеси в медицині особливої актуальності набуває міжкультурний аспект англomовної медичної комунікації. Медичний термін, будучи

універсальним за формою, може набувати різних прагматичних інтерпретацій залежно від культурного контексту. Різниця у комунікативних нормах, етикеті мовлення, способах вербалізації болю або симптомів зумовлює необхідність формування міжкультурної комунікативної компетенції майбутніх медичних фахівців. З позицій соціолінгвістики та міжкультурної прагматики медична комунікація розглядається як процес узгодження мовних стратегій з культурними очікуваннями співрозмовника. Це порівняння підтверджує значущість міждисциплінарної співпраці між викладачами мови та фахівцями з предметної галузі для забезпечення релевантного й ефективного навчання медичної англійської мови [14]. Дж. М. Брайсон підкреслює, що ефективна міжкультурна медична взаємодія вимагає від лікаря здатності адаптувати не лише лексику, але й дискурсивні моделі спілкування. В цьому контексті англомовна медична термінологія виступає як інструмент міжнародної професійної взаємодії, але її успішне використання можливе лише за умови культурно зумовленої прагматичної корекції.

Навчання англомовної медичної термінології з огляду на міжкультурну комунікацію передбачає роботу з автентичними дискурсивними зразками, що відображають різні моделі медичної взаємодії. Аналіз клінічних діалогів, наративів пацієнтів, міжнародних медичних рекомендацій та наукових публікацій допомагає студентам усвідомити варіативність терміновживання та специфіку його прагматичної реалізації у різних соціокультурних умовах.

Таким чином, прагмалінгвістичний та міжкультурний виміри викладання англомовної медичної термінології є невід'ємними складниками філологічно орієнтованої моделі навчання. Вони забезпечують формування не лише термінологічної точності, а й комунікативної адекватності, що є критично важливим для професійної діяльності медичного фахівця у глобалізованому медичному просторі. Порівняльний аналіз освітніх моделей викладання англомовної медичної термінології у США та Великій Британії дозволяє виділити як спільні, так і відмінні риси у формуванні термінологічної та дискурсивної компетенції майбутніх медичних фахівців. Обидві моделі базуються на комунікативно орієнтованому підході, однак відрізняються за ступенем інтеграції філологічного аналізу в професійну підготовку.

Американська освітня модель характеризується вираженою практико-орієнтованістю та широким використанням проблемно-орієнтованого навчання (Problem-Based Learning), симуляційних технологій і стандартизованих пацієнтів. У лінгвістичному аспекті це сприяє формуванню навичок оперативного використання англомовної медичної термінології в умовах

високої комунікативної напруженості. Терміни функціонують як інструменти швидкої номінації та прийняття клінічних рішень, що актуалізує прагматичний аспект мовлення та автоматизацію лексичних навичок.

Британська модель підготовки медичних фахівців, навпаки, приділяє більшу увагу академічній мовній культурі, письмовому науковому дискурсу та нормативності терміновживання. Значну роль відіграє робота з автентичними текстами – клінічними протоколами, науковими статтями, рекомендаціями професійних медичних асоціацій. У філологічному контексті це сприяє розвитку аналітичних навичок, глибшому розумінню семантичної структури термінів і формуванню високого рівня дискурсивної точності. Попри відмінності, обидві моделі визнають ключову роль англomовної медичної термінології як основного інструмента професійної комунікації. Інтеграція симуляцій, міждисциплінарних курсів та цифрових технологій створює умови для поєднання термінологічної точності з комунікативною гнучкістю. У цьому сенсі філологічно орієнтований підхід дозволяє гармонізувати практичні та теоретичні складники підготовки медичних фахівців.

Висновки. Аналіз сучасних підходів до викладання англomовної медичної термінології свідчить про необхідність комплексного філологічного осмислення медичного дискурсу. Формування термінологічної компетенції майбутніх медичних фахівців не може обмежуватися суто механічним засвоєнням лексику; воно потребує інтеграції прагматичного, комунікативного та міжкультурного компонентів. Прагматичний аспект передбачає здатність адаптувати терміни до когнітивних можливостей пацієнта та контексту спілкування, забезпечуючи точність, зрозумілість і етичну коректність комунікації. Активне слухання, інтерпретація невербальних сигналів і контроль реєстру мовлення є критично важливими для досягнення високої ефективності лікарсько-пацієнтської взаємодії. Міжкультурний вимір медичної комунікації вимагає врахування різних соціокультурних норм, етикету мовлення та специфіки вираження емоцій. Термінологія, яка формально універсальна, набуває різного прагматичного навантаження в залежності від культурного контексту, що робить міжкультурну компетенцію невід'ємною складовою професійної підготовки. Порівняльний аналіз американської та британської моделей навчання демонструє, що, попри різницю у підходах, практико-орієнтованість та симуляції у США, академічна спрямованість та робота з автентичними текстами у Великій Британії – обидві моделі спрямовані на формування професійної комунікативної компетенції. Інтеграція симуляцій, міждисциплінарних курсів та цифрових технологій створює умови для поєднання термінологічної точності з комунікативною гнучкістю, що забезпечує ефективну

підготовку медичних фахівців у глобалізованому професійному середовищі. Отже, філологічно орієнтований підхід до викладання англійської медичної термінології сприяє одночасному розвитку термінологічної точності, комунікативної адекватності та міжкультурної чутливості, формуючи медичного фахівця, здатного ефективно взаємодіяти з пацієнтами та колегами у будь-якому професійному контексті.

Література

1. Arnold EC, Boggs KU. Interpersonal relationships e-book: professional communication skills for nurses. Elsevier Health Sciences; 2019. <https://evolve.elsevier.com/cs/product/9780443284533?role=student>
2. Chauhan A, Walton M, Manias E, Walpola RL, Seale H, Latanik M, et al. The safety of health care for ethnic minority patients: a systematic review. *Int J Equity Health*. 2020;19:1–25. <https://doi.org/10.1186/s12939-020-01223-2>
3. Clarke V, Braun V. Thematic analysis. *J Posit Psychol*. 2017;12(3):297–8. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=PahgjSIAAAAJ&citation_for_view=PahgjSIAAAAJ:kw52XkFRtyQC
4. García-Ostbye IC, Martínez-Sáez A. Reading challenges in higher education: how suitable are online genres in english for medical purposes. *ESP Today*. 2023;11(1):53–74. <https://doi.org/10.18485/esptoday.2023.11.1.3>
5. Krishnamurthy K, Selvaraj N, Gupta P, Cyriac B, Dhurairaj P, Abdullah A, et al. Benefits of gamification in medical education. *Clin Anat*. 2022;35(6):795–807. <https://doi.org/10.1002/ca.23916>
6. Kwame A, Petrucka PM. A literature-based study of patient-centered care and communication in nurse-patient interactions: barriers, facilitators, and the way forward. *BMC Nurs*. 2021;20(1):158. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00684-2>
7. Li L, Hew KF, Du J. Gamification enhances student intrinsic motivation, perceptions of autonomy and relatedness, but minimal impact on competency: a meta-analysis and systematic review. *Education Tech Research Dev*. 2024;72(2):765–96. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11423-023-10337-7>
8. Lodhi MA, Shamim M, Robab M, Shahzad S, Ashraf A. English for doctors: an ESP approach to needs analysis and course design for medical students. *Int J Engl Linguistics*. 2018;8(5):205–14. <https://doi.org/10.5539/ijel.v8n5p205>
9. Perry AG, Potter PA, Ostendorf WR, Laplante N. Clinical nursing skills and Techniques-E-Book: clinical nursing skills and Techniques-E-Book. Elsevier Health Sciences; 2021. https://www.ec-undp-electoralassistance.org/_pdfs/textbook-solutions/0fVJn8/PerryAndPotterClinicalNursingSkillsAndTechniques.pdf
10. Rodriguez JA, Saadi A, Schwamm LH, Bates DW, Samal L. Disparities in telehealth use among California patients with limited english proficiency: study examines disparities in telehealth use among California patients with limited english proficiency. *Health Aff*. 2021;40(3):487–95. <https://doi.org/10.1377/hlthaff.2020.00823>
11. Saba Hussain Quadeer DMS. Medical Students and English for Medical Purposes. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07511-1>
12. Stein A, Dalton L, Rapa E, Bluebond-Langner M, Hanington L, Stein KF, et al. Communication with children and adolescents about the diagnosis of their own life-threatening condition. *Lancet*. 2019;393(10176):1150–63. [https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(18\)33201-x](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(18)33201-x)

13. Yeheskel A, Rawal S. Exploring the patient experience of individuals with limited english proficiency: a scoping review. *J Immigr Minor Health*. 2019;21(4):853–78. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10903-018-0816-4>

14. Zolfaghari Zahra, Karimian Zahra, Zarifsanaiey Nahid, Farahmandi Amir Yousef Navigating challenges in medical english learning: leveraging technology and gamification for interactive education – a qualitative study. 2025. 25(1). *BMC Medical Education*. DOI:10.1186/s12909-025-07511-1

References

1. Arnold EC, Boggs KU. *Interpersonal relationships e-book: professional communication skills for nurses*. Elsevier Health Sciences; 2019. <https://evolve.elsevier.com/cs/product/9780443284533?role=student>

2. Chauhan A, Walton M, Manias E, Walpole RL, Seale H, Latanik M, et al. The safety of health care for ethnic minority patients: a systematic review. *Int J Equity Health*. 2020;19:1–25. <https://doi.org/10.1186/s12939-020-01223-2>

3. Clarke V, Braun V. Thematic analysis. *J Posit Psychol*. 2017;12(3):297–8. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=PahgjSIAAAAJ&citation_for_view=PahgjSIAAAAJ:kw52XkFRtyQC

4. García-Ostbye IC, Martínez-Sáez A. Reading challenges in higher education: how suitable are online genres in english for medical purposes. *ESP Today*. 2023;11(1):53–74. <https://doi.org/10.18485/esptoday.2023.11.1.3>

5. Krishnamurthy K, Selvaraj N, Gupta P, Cyriac B, Dhurairaj P, Abdullah A, et al. Benefits of gamification in medical education. *Clin Anat*. 2022;35(6):795–807. <https://doi.org/10.1002/ca.23916>

6. Kwame A, Petrucka PM. A literature-based study of patient-centered care and communication in nurse-patient interactions: barriers, facilitators, and the way forward. *BMC Nurs*. 2021;20(1):158. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00684-2>

7. Li L, Hew KF, Du J. Gamification enhances student intrinsic motivation, perceptions of autonomy and relatedness, but minimal impact on competency: a meta-analysis and systematic review. *Education Tech Research Dev*. 2024;72(2):765–96. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11423-023-10337-7>

8. Lodhi MA, Shamim M, Robab M, Shahzad S, Ashraf A. English for doctors: an ESP approach to needs analysis and course design for medical students. *Int J Engl Linguistics*. 2018;8(5):205–14. <https://doi.org/10.5539/ijel.v8n5p205>

9. Perry AG, Potter PA, Ostendorf WR, Laplante N. *Clinical nursing skills and Techniques-E-Book: clinical nursing skills and Techniques-E-Book*. Elsevier Health Sciences; 2021. https://www.ec-undp-electoralassistance.org/_pdfs/textbook-solutions/0fVJn8/PerryAndPotterClinicalNursingSkillsAndTechniques.pdf

10. Rodriguez JA, Saadi A, Schwamm LH, Bates DW, Samal L. Disparities in telehealth use among California patients with limited english proficiency: study examines disparities in telehealth use among California patients with limited english proficiency. *Health Aff*. 2021;40(3):487–95. <https://doi.org/10.1377/hlthaff.2020.00823>

11. Saba Hussain Quadeer DMS. *Medical Students and English for Medical Purposes*. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07511-1>

12. Stein A, Dalton L, Rapa E, Bluebond-Langner M, Hanington L, Stein KF, et al. Communication with children and adolescents about the diagnosis of their own life-threatening condition. *Lancet*. 2019;393(10176):1150–63. [https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(18\)33201-x](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(18)33201-x)

13. Yeheskel A, Rawal S. Exploring the patient experience of individuals with limited english proficiency: a scoping review. *J Immigr Minor Health*. 2019;21(4):853–78. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10903-018-0816-4>

14. Zolfaghari Zahra, Karimian Zahra, Zarifsanaiey Nahid, Farahmandi Amir Yousef Navigating challenges in medical english learning: leveraging technology and gamification for interactive education – a qualitative study. 2025. 25(1). *BMC Medical Education*. DOI:10.1186/s12909-025-07511-1